

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при МОН УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при ХОВА
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ХНПУ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
КАРДІФФСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕТРОПОЛІТАН (Велика Британія)
ТЕЛАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ЯКОБА ГОГЕБАШВІЛІ (Грузія)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (Республіка
Польща)
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АДАМА МІЦКЕВИЧА В
ПОЗНАНІ (Республіка Польща)

НАУКА ТА ОСВІТА В ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Матеріали

IV Міжнародної науково-практичної
конференції для студентів, аспірантів, докторантів,
молодих учених

18 травня 2023 року

Харків 2023

Головний редактор:

Бойчук Ю. Д. – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Редакційна колегія:

Бережна С. В. – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Башкір О. І. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, голова ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Боярська-Хоменко А. В. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки, заступник голови ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Коробкіна О. Г. – директор наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Скидан Я. А. – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія, заступник голови ради молодих учених ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Матей Ю. Ф. – здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти соціологічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна;

Чихаріна К. І. – здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки, викладачка кафедри східних мов ХНПУ імені Г. С. Сковороди

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 17 травня 2023 року)*

Наука та освіта в дослідженнях молодих учених [Електронне видання] : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених, Харків, 18 трав. 2023 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. – Харків, 2023. – 244 с.

У збірнику відображено тези IV Міжнародної науково-практичної конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених «Наука та освіта в дослідженнях молодих учених», що проходила на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди з нагоди Дня науки. Він містить результати теоретичних та емпіричних досліджень молодих учених України в умовах сучасних викликів.

Матеріали стануть у пригоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам закладів вищої освіти, практикам у галузі освіти.

Щоб розповіді відповідали вікові дітей, можна використовувати зменшено-пестливу форму слів, героїв-ровесників учнів, ситуації, що наближені до життєвих ситуацій дітей, віру в чудо та більше позитиву.

Щоб утримувати увагу дітей, перш за все, зацікавленим має бути вчитель. Слова мають промовлятися впевнено, чітко, достатньо гучно. Емоційність розповіді натреновується, записуючи свій голос на диктофон та розповідаючи перед дзеркалом текст. Важливою є саме розповідь тексту, а не зачитування. Дітям набагато цікавіше слухати, якщо вчитель історію розповідає. Зацікавлені діти – уважні діти. Таким чином підвищиться результативність.

Надмірна емоційна реакція дітей найчастіше спровокована взаємодією учнів та вчителя не лише в межах окремого уроку, вона може бути врівноваженою дисципліною.

Найчастіше педагоги стикаються з проблемою складності створення історії. Найчастіше основою проблеми є неповне розуміння прийому. Сторітелінг базується на емоціях. Дитина, прослухавши історію, має запам'ятати суть пережитими емоціями замість «хто, куди, коли, навіщо пішов».

Отже, проблемами застосування сторітелінгу є будова історії та її подача. Найчастіше проблему можна вирішити, шляхом збільшення практики і знайомства з гарними прикладами в літературі й житті.

Список використаних джерел

1. Горбач Н. В. Техніка сторітелінгу у педагогічній практиці. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2021. № 3, ч. 1. С. 187–191.

ДОМАШНІ ЗАВДАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

І.С. Майстрюк

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри
освітології та інноваційної педагогіки

Н.О. Пономарьова

доктор педагогічних наук, професор, декан фізико-математичного
факультету

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Харків, Україна

Домашні завдання є невід'ємною складовою освітнього процесу та спрямовані на закріплення, систематизацію й узагальнення набутих знань, умінь і навичок школярів [2, с. 57].

Домашні завдання як вид самостійної навчальної діяльності школярів досліджували В.Балакірева, В.Буряк, Л.Ващенко, О.Гринько, О.Івасишин, М.Нечай, І.Трубавіна та інші [1, с. 1].

Дослідники поділяють домашні завдання на: усні, письмові, індивідуальні (які розвивають індивідуальні здібності учнів); парні та групові (які розвивають навички співпраці учнів) [5].

Пошук шляхів зміни мети, форми, методу та кількості домашніх завдань у сучасних умовах орієнтується на учня, враховує його інтереси та здібності. Коли вчитель задає домашні завдання, він повинен враховувати не тільки вікові та індивідуальні особливості учнів, їх пізнавальні можливості, а й складність навчального матеріалу, специфіку предмету та характер завдань [5]. Незважаючи на те, що домашні завдання мають потужний потенціал, інколи вчителі не повністю реалізують його у своїй практичній діяльності, що особливо гостро відчувається в умовах дистанційного та змішаного навчання [3].

Дистанційне та змішане навчання вимагає докорінних змін як у організації, так і у змісті самостійної роботи учнів, у тому числі щодо виконання домашніх завдань. Під час дистанційного та змішаного навчання значення та вага домашніх завдань збільшується, оскільки в цілому зростає частка самостійної роботи учнів в освітньому процесі.

До основних складнощів ефективної організації виконання учнями домашніх завдань в умовах дистанційного та змішаного навчання можна віднести: обмежений доступ учасників освітнього процесу до друкованих підручників; відсутність можливості продуктивного використання паперових зошитів; складність фронтальної перевірки традиційних домашніх завдань; порушення академічної доброчесності – списування відповідей із готових домашніх завдань з інтернету чи відповідних збірників; надмірна активність батьків у наданні допомоги учнів під час виконання домашніх завдань тощо.

Водночас, як свідчить досвід передових вчителів-практиків застосування потенціалу освітніх інтернет-ресурсів для організації виконання учнями домашніх завдань дозволить значною мірою подолати ці складнощі.

Мета статті – систематизувати можливості використання інтернет-ресурсів для організації виконання домашніх завдань учнями базової школи в умовах дистанційного та змішаного навчання.

Під час дистанційного та змішаного навчання вчителі можуть запропонувати зробити домашнє завдання за допомогою онлайн-підручників, посібників, енциклопедій тощо. При цьому завдяки доступу до різноманітних матеріалів з різних інтернет-джерел можна запропонувати в якості домашніх завдань такі, які передбачатимуть включення елементів порівняння, аналізу, узагальнення тощо.

Для учнів базової школи може бути запропоновано під час виконання домашніх завдань роботу з онлайн відео-уроками з шкільних предметів. Наприклад, на сайті Всеукраїнської школи онлайн МОН (<https://lms.e-school.net.ua/>) є безкоштовні онлайн-уроки для школярів, а освітня платформа УМІТИ ((<https://umity.in.ua/topic/?id=55>)) містить добірку безкоштовних відеороликів з усіх шкільних предметів [4, с. 76].

На сьогоднішній день серед школярів все більш популярним стає популярним проходження онлайн-курсів за певною тематикою. Щодо учнів базової школи, то тут учитель може запропонувати їм попрацювати самостійно з певним фрагментом спеціально підібраного онлайн-курсу за певною темою. Зазначимо, що переважна більшість онлайн курсів на

платформах Prometheus (<https://prometheus.org.ua/>) та EdEra (<https://www.ed-era.com/>) є безкоштовними, локалізованими і доступними для українських школярів[4, с. 77].

Під час дистанційного та змішаного навчання вчителі можуть запропонувати учням базової школи при виконанні домашніх завдань самостійно попрацювати з онлайн-тренажерами, тестами та інтерактивними вправами для закріплення, систематизації й узагальнення набутих знань, умінь і навичок. Наприклад, виконати завдання з певної теми на сайтах LearningApps (<https://learningapps.org/>), Математична скринька (https://matematichna-s.blogspot.com/p/blog-page_20.html), Learning.ua (<https://learning.ua/>) тощо.

На сьогоднішній день користуються попитом серед учителів і учнів такі онлайн-середовища, як віртуальні лабораторії, симулятори тощо. Наприклад, самостійно учні базової школи можуть виконувати в якості домашніх завдань лабораторні роботи з різних шкільних предметів можна на таких платформах, як Go-Lab (<https://www.golabz.eu/>), Physics Simulations (<https://www.mypphysicslab.com/>); проводити інтерактивні симуляції з природничих наук та математики на платформі PhET (<https://phet.colorado.edu/uk/>); виконувати математичні побудови онлайн за допомогою ресурса GeoGebra (<https://www.geogebra.org/>) тощо.

Під час дистанційного та змішаного навчання вчителі можуть запропонувати учням творчі завдання із самостійного створення цифрових ресурсів. Наприклад, для узагальнення та систематизації знань з вивченої теми можна запропонувати учням створити власні відеороліки, веб-квести, скрайб-малюнки, інтелект-карти, інтерактивні кросворди та ребуси тощо.

Таким чином, організація виконання домашніх завдань в умовах дистанційного на змішаного навчання з використанням інтернет-ресурсів сприятиме розвитку умінь та навичок самоосвітньої діяльності та в цілому, формуванню самоосвітньої компетентності школярів.

Список використаних джерел

1. Балакірева В. А. Специфіка організації самостійної навчальної роботи у закладах інтернативного типу. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/psuh_pedagog_probl_silsk_shkolu/43_1/vi_snu_k_7.pdf (дата звернення 28.04.2023).
2. Ващенко Л. С. Домашні завдання як один із видів самостійної навчальної діяльності школярів. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8673/VASCHENKO.pdf?sequence=1> (дата звернення 28.04.2023).
3. Домашнє завдання як форма самостійної роботи учнів. URL: <https://nuschool.com.ua/lessons/world/3-4klas/22.html> (дата звернення 28.04.2023).
4. Майстрюк І.С., Пономарьова Н.О. Інтернет-ресурси для організації самоосвіти школярів. Наумовські читання : матеріали XIX науково-практичної конференції студентів і молодих вчених (23-24 листопада 2021 р.). Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. С. 76-77).

5. Якими мають бути домашні завдання у школі. URL: <https://eo.gov.ua/yakymy-maiut-buty-domashni-zavdannia-u-shkoli/2021/12/03/> (дата звернення 28.04.2023).

ПІДГОТОВКА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗВО ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

А.М. Мороз

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету мистецтв

Т.С. Твердохліб

доктор педагогічних наук, доцент

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Харків, Україна

Події останніх трьох років стали на заваді розвитку очної освіти в Україні. Спочатку пандемія коронавірусу, а наразі повномасштабна війна унеможливили відвідування офлайн значної частини закладів вищої освіти (ЗВО) студентами та викладачами та змусили освітян активно застосовувати нові формати навчання. В Україні набуло широкого поширення використання сучасних освітніх технологій електронного дистанційного навчання. Внаслідок цього виникла проблема у наданні якісної освіти, організація якої буде спрямована на доступність та гнучкість освітнього процесу.

В умовах сьогодення ефективність організації навчання та виховання студентів залежить перш за все від майстерності викладацького складу та готовності здобувачів отримувати освіту в дистанційній формі. Також велике значення має забезпеченість науково-методичними та матеріально-технічними ресурсами.

Враховуючи ключову роль педагогічних та науково-педагогічних працівників ЗВО в організації навчання, дуже важливо приділити увагу їх підготовці. Підготовка викладача до організації дистанційного навчання охоплює формування й збагачення знань, умінь, навичок та орієнтирів, необхідних для успішного виконання цього виду діяльності. Підготовка кваліфікованих викладачів, які володіють навичками організації навчально-пізнавальної діяльності студентів і створюють інтерактивні комплекси, може здійснюватися через електронні курси, марафони, лекції, методичні консультації тощо. Подібні заходи з підвищення кваліфікації мають допомогти викладачам ознайомитися, оцінити і підбрати різні технологічні рішення та інструменти для дистанційного навчання; підвищити доступність освітнього контенту та мінімізувати ризики кібербулінгу; обрати стратегії комунікації зі студентами з урахуванням переваг та викликів дистанційного формату.

Необхідність оволодіння педагогами інноваційними технологіями й методами навчання, спрямованими на розвиток і вдосконалення професійного рівня фахівців, є завданням державного значення. Однак

ЗМІСТ

Секція 1. Концепція успішної освіти в умовах дистанційного та змішаного навчання	4
Antonova V., Luparenko S.Y. Organization of successful education in the conditions of distance and blended learning	4
Башкір О.І. Компетентність онлайн-спілкування студентів в умовах дистанційної освіти	5
Бекетова О.Г., Ємець А.А. Можливості використання візуалізації на уроках літературного читання в сучасній початковій школі	8
Белевцов А.В., Ємельянова Є.С. Формування навичок іншомовної комунікації у студентів немовних спеціальностей	9
Бочарова І.В., Краснопольська М.І. Концепція успішної освіти в умовах дистанційного навчання при вивченні іноземної мови	11
Віщук А.А. Професійна компетентність викладача вищого медичного закладу освіти України як актуальна проблема сьогодення	12
Гнітій А.О., Твердохліб Т.С. Особливості протидії написанню робіт на замовлення у вищій освіті Великої Британії	14
Григор'єва С.В., Липчанська Ю.В. Психологія кар'єрного успіху молодого науковця: Особливості уваги дітей дошкільного віку	16
Давидченко Д.В., Акімова О.М. Концепція інклюзивної освіти в умовах дистанційного навчання	17
Жорник А.Д., Чередніченко А.В. Питання організації дистанційного та змішаного навчання в ЗВО	19
Zhurba V., Dragan O. Professional competence as a factor of professional skills development of future specialists	20
Іващенко Т.В., Триняк М.В. Невербальна комунікація як додатковий інструмент підтримки формату дистанційного та змішаного навчання	22
Кір'як В.С., Блохіна І.О. Вимоги до розробки електронного підручника в умовах дистанційної освіти	24
Костенко О.В., Зеленська Л.Д. Підвищення якості освітнього процесу в умовах дистанційного та змішаного навчання шляхом впровадження елементів трудового навчання та виховання	25
Кравцова М.І., Жерновникова О.А. Концепція успішної освіти в умовах дистанційного та змішаного навчання	27
Крисенко І.А., Ялліна В.Л. Дистанційне навчання в умовах воєнного стану	28
Levkin A., Kotko Ya. Modern components of successful education in the context of national economic turbulence	30
Левченко А.Є., Ємець А.А. Успішний зарубіжний досвід заохочення дітей до читання	32
Лозован В.Є., Маринченко Г.М. Сучасні інструменти дистанційного навчання на уроках історії в загальноосвітніх закладах України	33
Майборода А.О., Ємець А.А. Проблеми застосування прийому сторітелінг на уроках літературного читання	35
	36
Майстрюк І.С., Пономарьова Н.О. Домашні завдання в умовах дистанційного та змішаного навчання	
Мороз А.М., Твердохліб Т.С. Підготовка науково-педагогічних та педагогічних працівників ЗВО до організації дистанційного навчання	39